

5 frågor med...

Vad heter du?

- Cecilia Åsberg

Vad gör du idag?

- Idag är jag Docent på Tema Genus, med en LiU-fo.ass tjänst (LiU framtidens forskningsledare) som innebär speciella medel från Linköpings universitet till att starta och underhålla min egen forskargrupp. I detta syfte har jag startat en internationell forskarplattform The Posthumanities Hub, där vi möter upp den så kallade ontologiska vändningen inom genusvetenskaperna. Det vill säga, den rika och diversifierade resursen som feministisk teori och genusmetodologi idag utgör möter upp med naturvetenskaperna, med frågor om kropp, natur, djur, teknik, saker och vad som egentligen räknas som det humana inom humaniora. Dessutom leder jag ett internationellt nätverk, The Posthumanities Network: Next Generation (finansieras av VR), ett jämställdhetsprojekt Genuslabbet (finansieras av DJ) och mitt eget forskningsprojekt om Alzheimers sjukdom i medier, läkemedelsreklam och i livet på labb (delfinansieras av europeiska forskningsrådet, ERC). Jag handleder ett gäng doktorander och arbetar som redaktör för den internationella tidskriften NORA: Nordic Journal of Feminist and Gender Research (Taylor & Francis). Så jag har ganska mycket att göra – och har väldigt skoj på kuppen!

Vilken relation har du till Forum?

- Jag har länge haft en kärleksaffär med Forum. Det började med att jag som student läste kvinnovetenskap på halvfart och

hade en underbar handledare i Dr. Lena Petterson, som var lektor och föreståndare för Forum då på mitten av 90-talet. Hon lärde mig massor och motiverade mig till att söka mig vidare akademiskt, bland annat hjälpte hon mig att få min B-uppsats i Kvinnovetenskap publicerad i Kvinnovetenskaplig tidskrift. Det var så häftigt. När sedan en annan fantastisk kvinna, Gunnel Hensing, Forums ordförande, frågade om jag ville uppdragsforska på Forum i ett projekt om kvinnliga och manliga studenters möjligheter att ta sig vidare till forskarutbildning på Linköpings universitet var saken biff. Jag ville ju också så gärna forskarutbilda mig! Även i detta projekt lärde jag mig massor av Gunnel och av Elinor Edvardsson Stiwne, inte minst om kvalitativ analys av kvantitativa data och om könsmonster i akademien. Under projektets gång väntade jag också ivrigt på att Tema Genus skulle starta upp (2009) och min glädje var nog påtaglig för Elisabeth Samuelsson (jag styrketränade mycket på den tiden) när jag fick besked att jag antagits till Tema Genus första kull av doktorander. Elisabeth fick en rejäl kram! Min tredje roll, förutom som student och uppdragsforskare, på Forum har varit som lärare på vissa kursmoment och på så vis har nog cirkeln slutits. Forum, som på många vis har förkroppsligats av Forum-ikonen Elisabeth Samuelsson, har alltså betytt oerhört mycket för mig och för andra som fått vistas i denna ovanligt kvinnovänliga drivhusmiljö och växa till oss.

Varför är genusvetenskap och jämställdhet viktigt?

- Om vi börjar med jämställdhet: Det handlar för mig om hur demokrati alltid är något vi måste återerövra och aldrig kan ta för givet. Så är det med jämställdhet också. Vi tror ibland att kvinnor och män lever under samma villkor, att vi alla har samma rättigheter och skyldigheter. Formellt har vi ju det, men informellt dröjer sig komplicerade makt-mönster kvar samtidigt som nya skapas. Jämställdheten är inte en gång för alla

vunnen, men den är väl värd att kämpas för! Vi lever ändå i en tid och ett sammanhang där viljan till jämställdhet är stor.

- Genusvetenskap är oerhört viktigt som ett av de mest banbrytande forskningsfält som de senaste tre decennierna har kommit att förnya allt vad humaniora och samhällsvetenskap kan tänkas vara i dagens samhälle. Bredvid nyare ämnen som kritiska barnstudier, crip theory och posthumanistiska djurstudier har genusforskningen bidragit med att dels göra humanvetenskaperna mer aktuella och samtidsrelevanta, dels ställa den obekväma frågan om vem som egentligen räknas som human inom såväl humaniora som naturvetenskap och vem som tjänar på att ha det så. Tvärvetenskapligt lokaliserad har genusvetenskaperna bidragit till metodologiska och begreppsliga innovationer samtidigt som helt nya kunskapsområden har kunnat kartläggas empiriskt. Genusforskning är i det internationella forskarsamtalet ett synnerligen teoretiskt drivet område av kreativitet och kritik. Samtidigt har genusforskningen i Sverige fått klä skott för en ny typ av könskonservativa krafter, så nu är det verkligen viktigt att genusforskare arbetar med forskningskommunikation och den så kallad tredje uppgiften och på ett generöst sätt deltar i diskussioner på flera fronter. Det är ju inte nödvändigtvis en dålig sak att allmänheten är mer kritisk till forskarnas roll i samhället och ifrågasätter deras auktoritet i allt större utsträckning. Det gäller ju för alla vetenskaper idag att rättfärdiga sig, tydliggöra varför det är viktigt med kritiska, teoridrivna och mångfasetterade forskningsperspektiv som inte bara har en kortsiktig ekonomisk nytta utan en mer långsiktigt demokratisk funktion i att skapa nya sätt att förstå oss själva i världen. – Vem kunde ha anat att kulor som rullades i en mini-berg- och dalbana av trä (ett av Galileos experiment), eller att luft som pumpades ur ett glasrör för att skapa vakuum (ett nycklexempel för Robert Boyle, som ofta kallas den vetenskapliga metodens fader), eller att de beräkningar för

en ”differensmaskin” som Ada Lovelace presenterade, eller att de teorier (från Freud till Butler) om hur vår könsidentitet, inte bara är där som en privat självklarhet, utan blir till i en könsreglerad social kontext skulle komma att betyda så mycket? Sådana kunskaper var kontroversiella i sin tid, men nu kan vi inte riktigt föreställa oss att inte ha sådana kunskaper.

Vad har Forum betytt för dig och för akademien?

- Ge mig en fast punkt och jag ska rubba hela världen, sägs Arkimedes ha sagt. Man kan säga att Forum har varit ett slags fast punkt, en både mans- och kvinnovänlig plats som rubbat hela Linköpings universitet. Forum har varit en avstampspunkt för en mängd spännande karriärvägar innanför såväl som utanför akademien. Fast Forum som en plattform eller avstampspunkt för studenter, lärare och forskare att mötas över disciplin- och fakultetsgränser bör nog egentligen beskrivas i mer dynamiska termer. Jag menar att Forum konstituerat en rhizomatisk nodalpunkt för en massa genusrötter och tankefrön som spridit sig runt på universitetets institutioner och avdelningar och till och med bidragit till att Linköpings universitet har inte mindre än tre genusvetenskapliga enheter. Det som är mest unikt, från mitt perspektiv som någon som kan göra jämförelser med arbete som universitetslärare utomlands (som lektor på det ärevördiga gamla universitetet i Utrecht, Nederländerna) är ändå hur Forum beredde vägen för genusperspektiv och genusmedvetenhet på ett helt universitet.

- För mig personligen har Forum betytt oerhört mycket – hade jag inte haft privilegiet att läsa Forums kurser på halvfart bredvid mina kulturvetarstudier med så entusiastiska lärare så hade jag nog aldrig, eftersom jag inte kommer från en akademisk familj, börjat tänka i termer om att forskarutbilda mig. Nu är vetenskap -i alla dess former- mitt liv!